

Dionysos

Dubbele Natuur

- Publieke god >< God van Mysteriën
- “Klassieke” god >< Orfische variant
- Griekse god >< Uitheemse god
- Thracië ? (Bulgarije), Frygië ? (Turkije), Egypte ?
-
- Jongste god >< Oudste god

Klassieke Mythologie

- Zoon van Zeus : Dios Nysos
- Sterfelijke moeder: Semele
- Moeder gestorven in bliksem / uit Hades / Apotheose
- Onmogelijkheid / verbod zien van goddelijke ?
- Dionysos 1ste maal “geboren” uit vuur en asse
- Dionysos opgenomen in dijbeen van Zeus
- Tweede maal “geboren”: na vuur, uit dijbeen Zeus
- Verborgen voor wraak van Hera

GUSTAVE MOREAU (1826-1898)

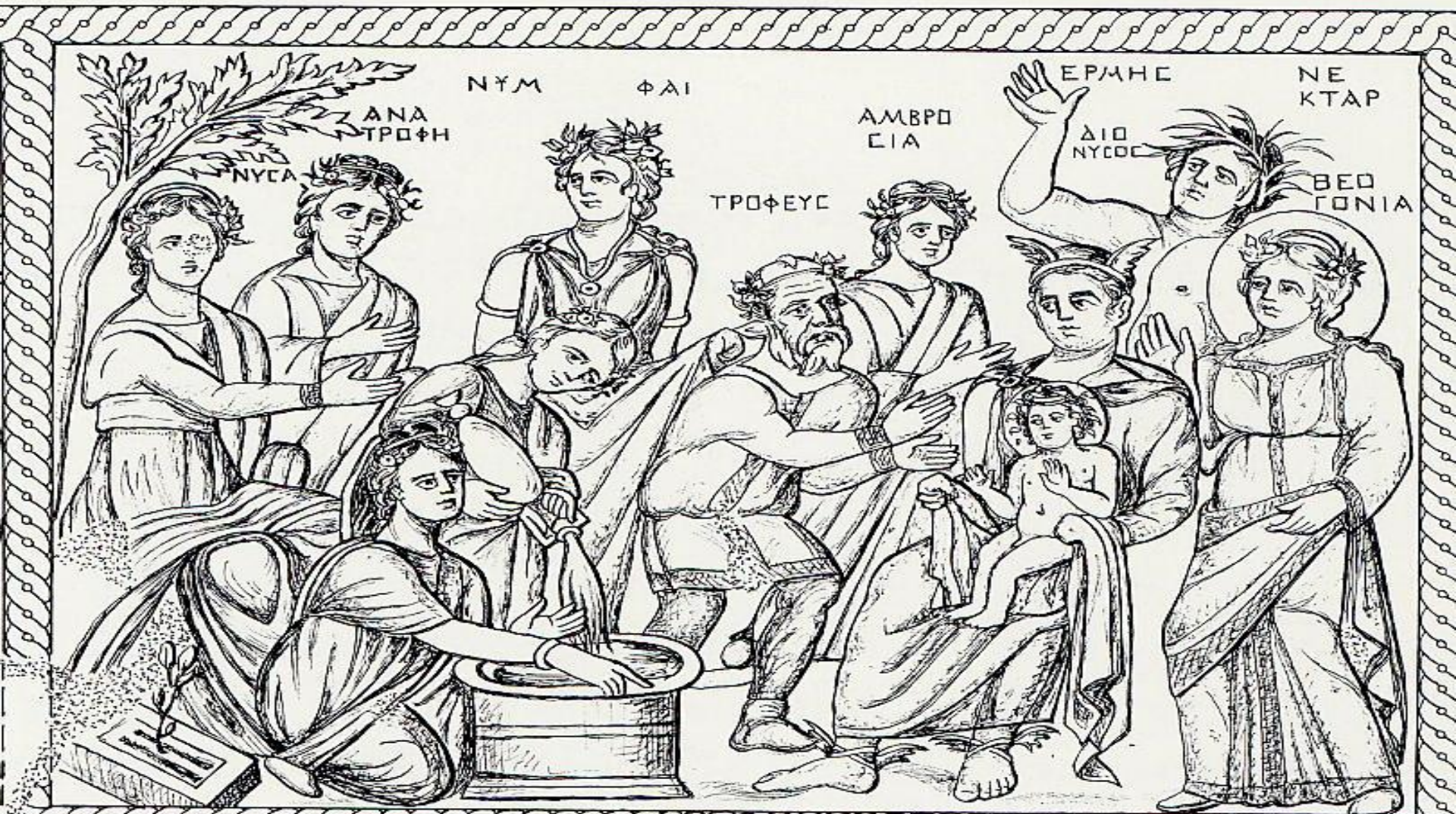

Praxiteles, Hermes met Baby Dionysos

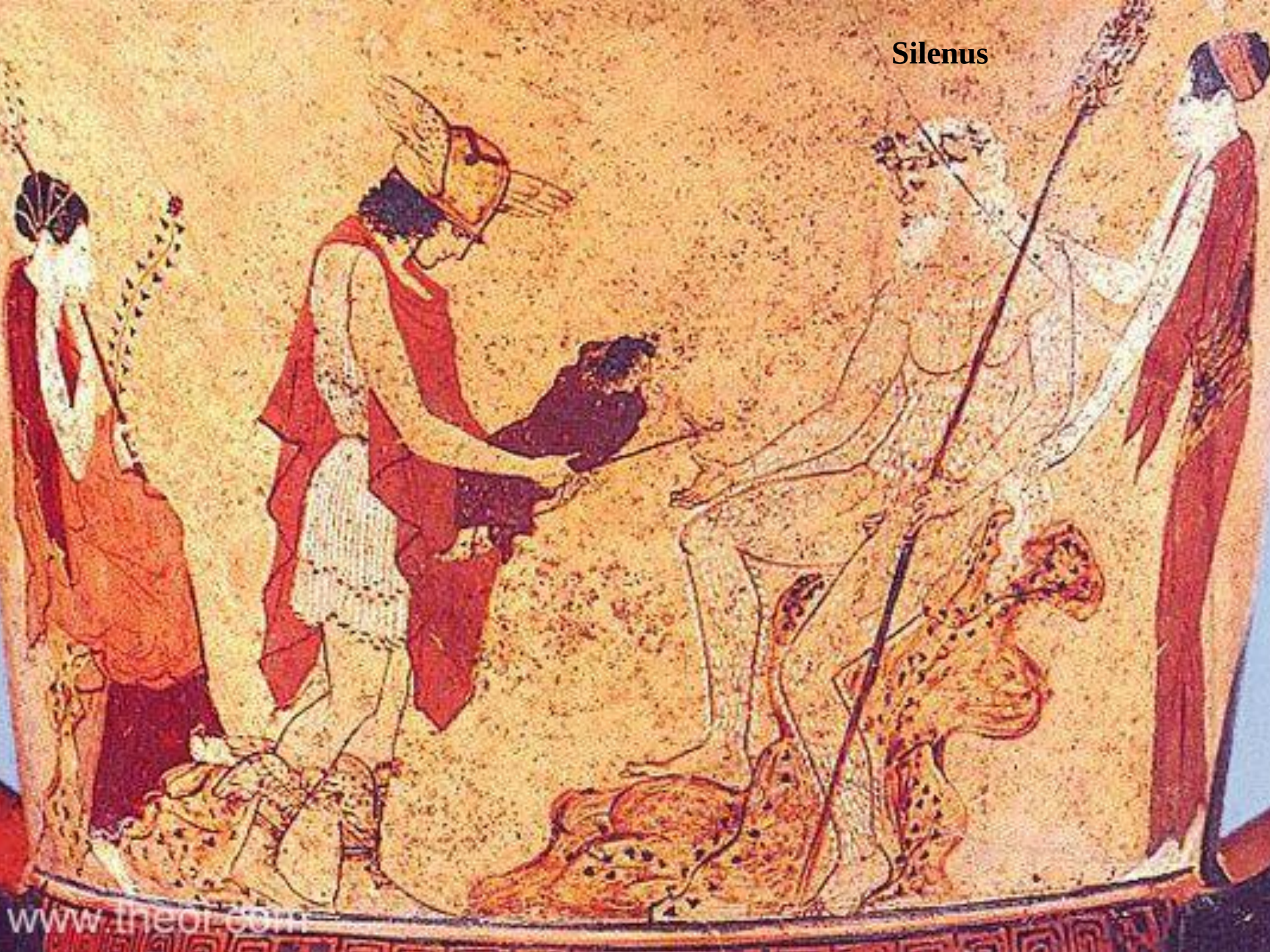

Dionysos villa Aion, Neapaphos, Cyprus
Nysa, Anatrophè, Numphai, Tropheus, Ambrosia, Hermes, Dionysos,
Nektar, Theogonia

Silenus

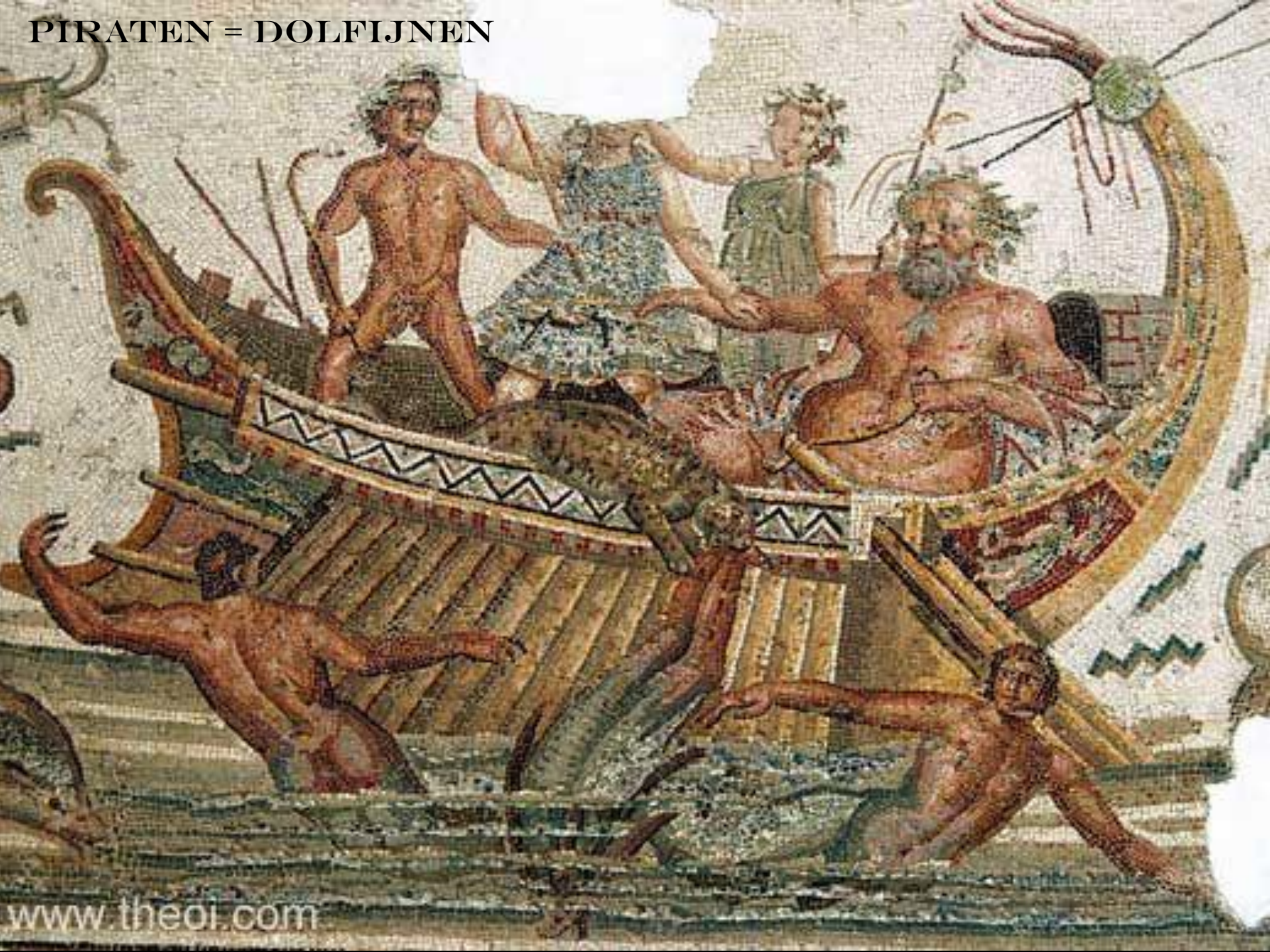

Laatste God op Olympus ? Al Minoïsche & Myceense teksten

PIRATEN = DOLFIJNEN

Ariadne auf Naxos
Hiëros Gamos
Mens - God

- DERVENI
GOUDSCHAT
- DIONYSOS &
ARIADNE
- “HIEROS GAMOS”
GOD – STERVELING
- RITUELE
SEKSUALITEIT

PHALLOPHORIA = PROCESSIE MET PHALLOS

Prodikos van Keos

Sofist, Vijfde Eeuw VoT

- Geciteerd bij Sextus Empiricus, *Tegen de Mathematici* (= Astrologen) IX, 18
- “De ouden erkenden als goden de zon en de maan, en rivieren en bronnen, kortom alles wat ons voordeel geeft in ons leven: daarom vergoddelijken de Egyptenaren de Nijl.” Hij zegt ook dat om deze reden brood vereerd wordt als Demeter, wijn als Dionysos, water als Poseidon, vuur als Hephaistos.

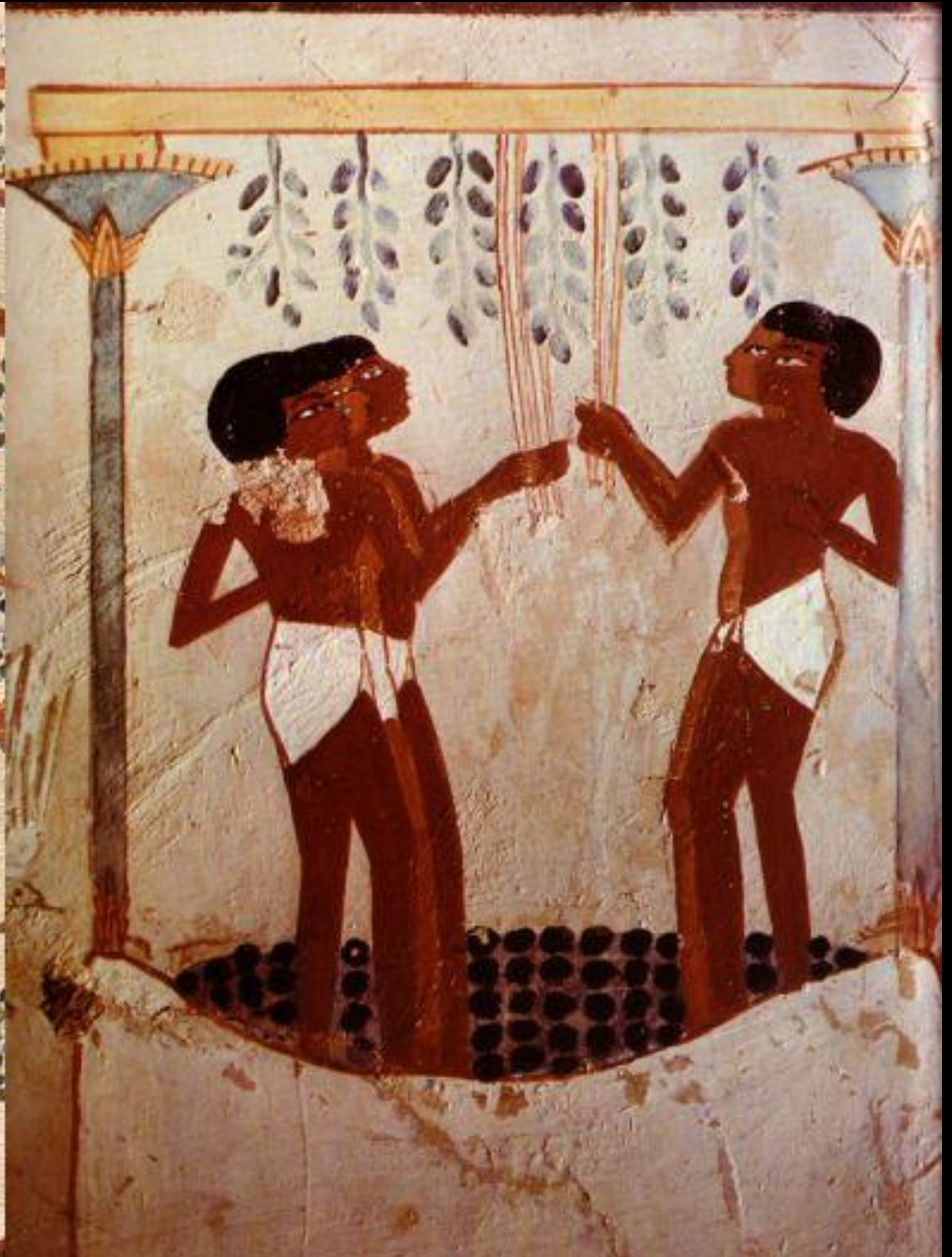
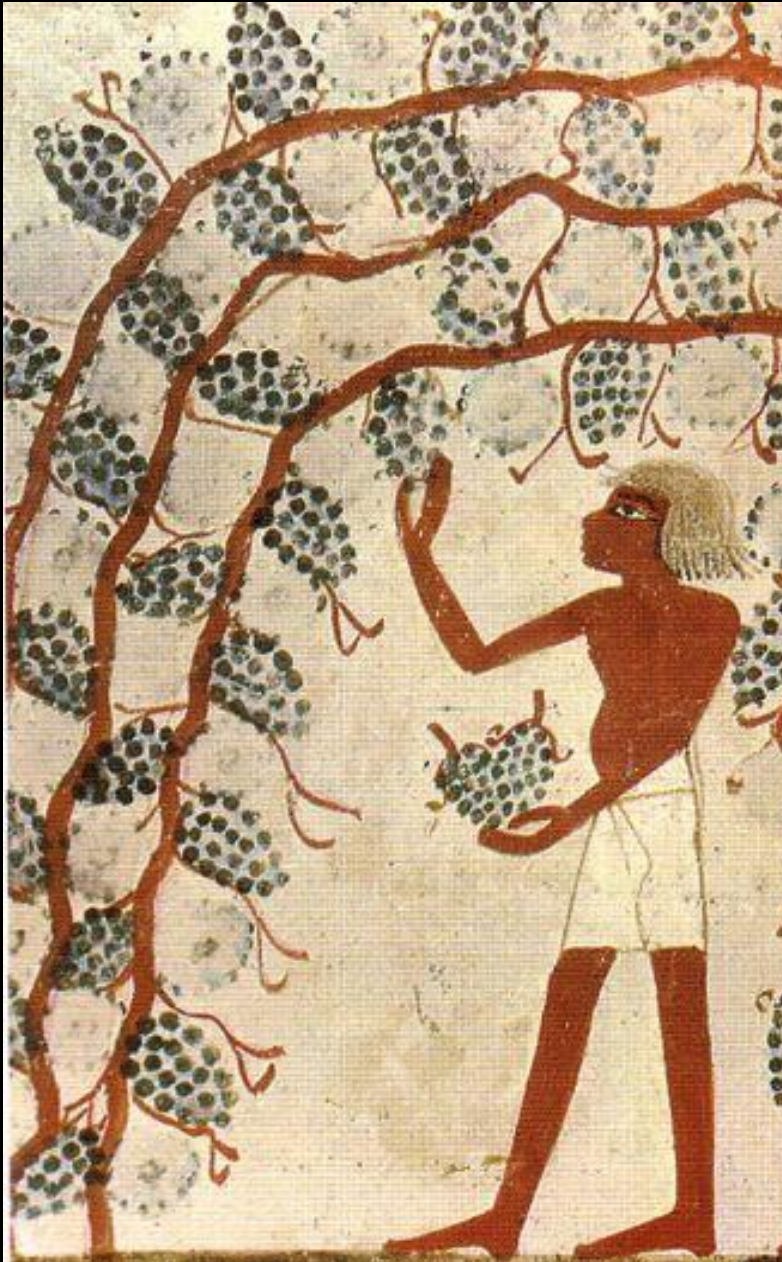
DOOD EN LEVEN

Druiven geplukt, vertrapt, geperst

Druivensap “begraven” in potten
Anthesteria: (bloemen-)festival Februari nieuwe wijn
“opgegraven” // doden wandelen op aarde

THE HISTORY OF THE WINE BOTTLE

6000 BCE

STANDARD
750 ML
WINE BOTTLE

KVEVRI
(AKA "QVEVRI")

The Kvevri

An earthenware vessel originating from *Caucasus* — modern day Georgia. Traditionally, when the wine is finished fermenting, the Kevri vessel is capped with stones and clay and sealed for several years.

WINE FOLLY

www.mythesgrecs.fr.st

DIONYSOS DE STIER-GOD KRACHT VRUCHTBAARHEID

Dionysos Bakcheus / Meilichos

De Razende en de Zachtaardige

- Leven en Dood: Eros en Thanatos
- Zachtaardig : wijn ontspant de leden
- Eros: “sine Baccho friget Venus”
- Wreeddaardig: vernielen, verscheuren
- Thanatos: brengt waanzin en dood

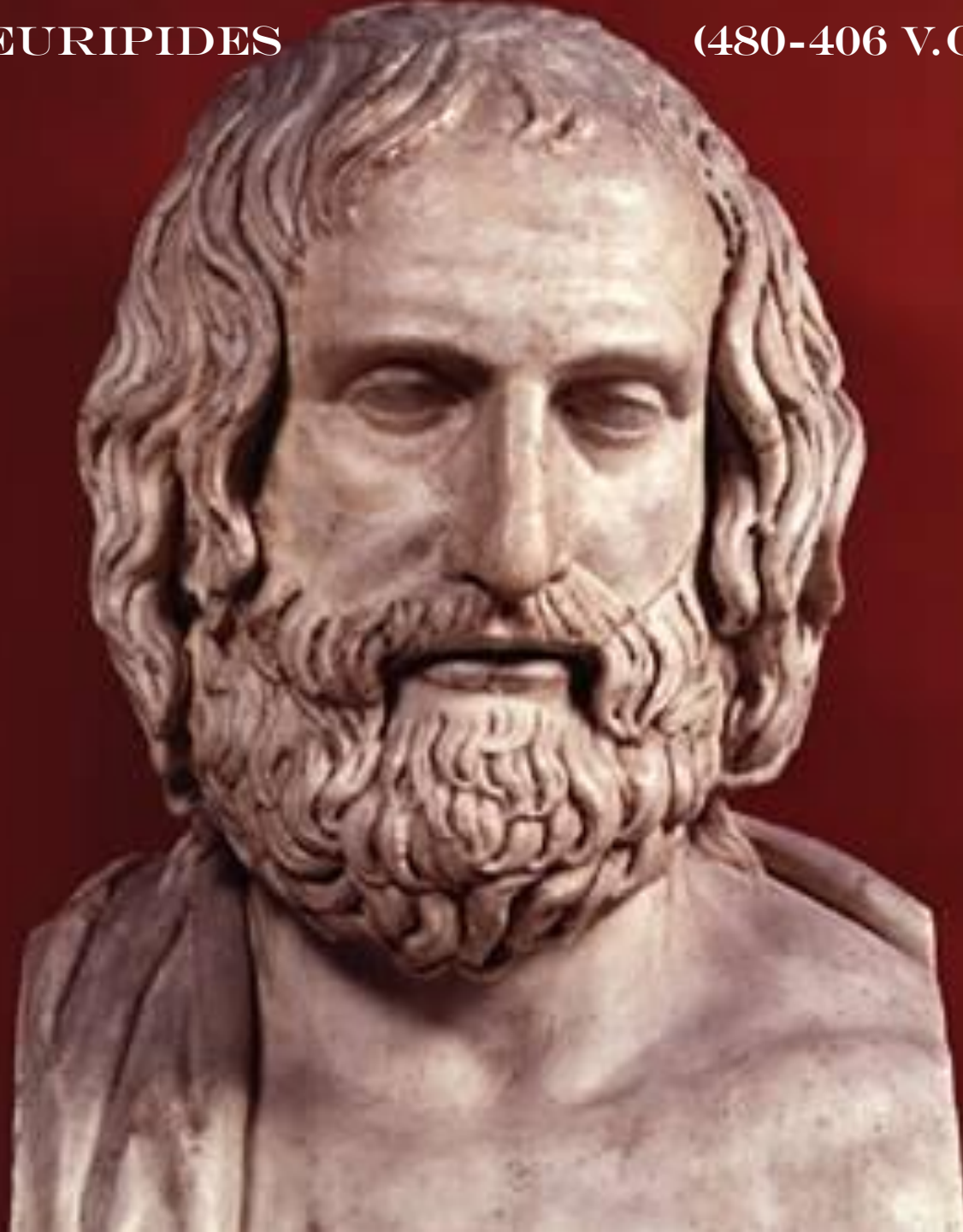
HONING-ZOET, BOURGEOIS MAENADISME LEIGHTON – FIN DE SIÈCLE

EURIPIDES

(480-406 V.C)

Relief of Euripides, Stage and Dionysus, from Smyrna, 4th c.

DIONYSOS – RELIGIE - TRAGEDIE

- Dionysische cultus in Oudheid: link met
 - Stedelijke festivals (Atheense tragedie)
 - mysticisme (Mysterie Culten – Bacchische, en Eleusis)
 - Filosofie (Orfisme – Pythagoras – Plato)
- Het “Dionysische” in de geschiedenis – Receptie
 - Christendom (Opstanding, brood-wijn, mens-god, ...)
 - Friedrich Nietzsche (Apollinische versus Dionysische in cultuur)

Dualisme : Tragedie >< Komedie

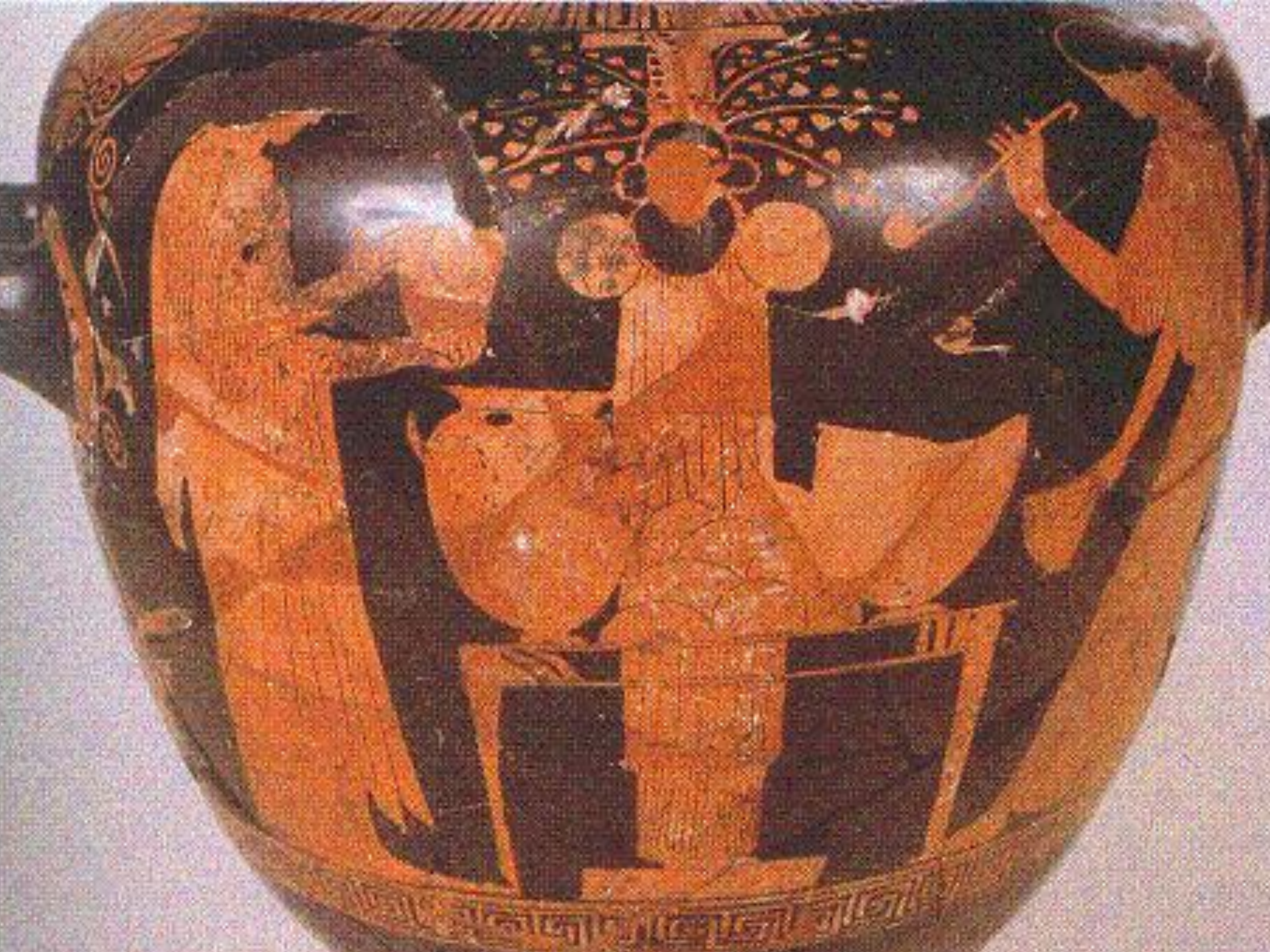

Dionysos = Masker = Transformatie

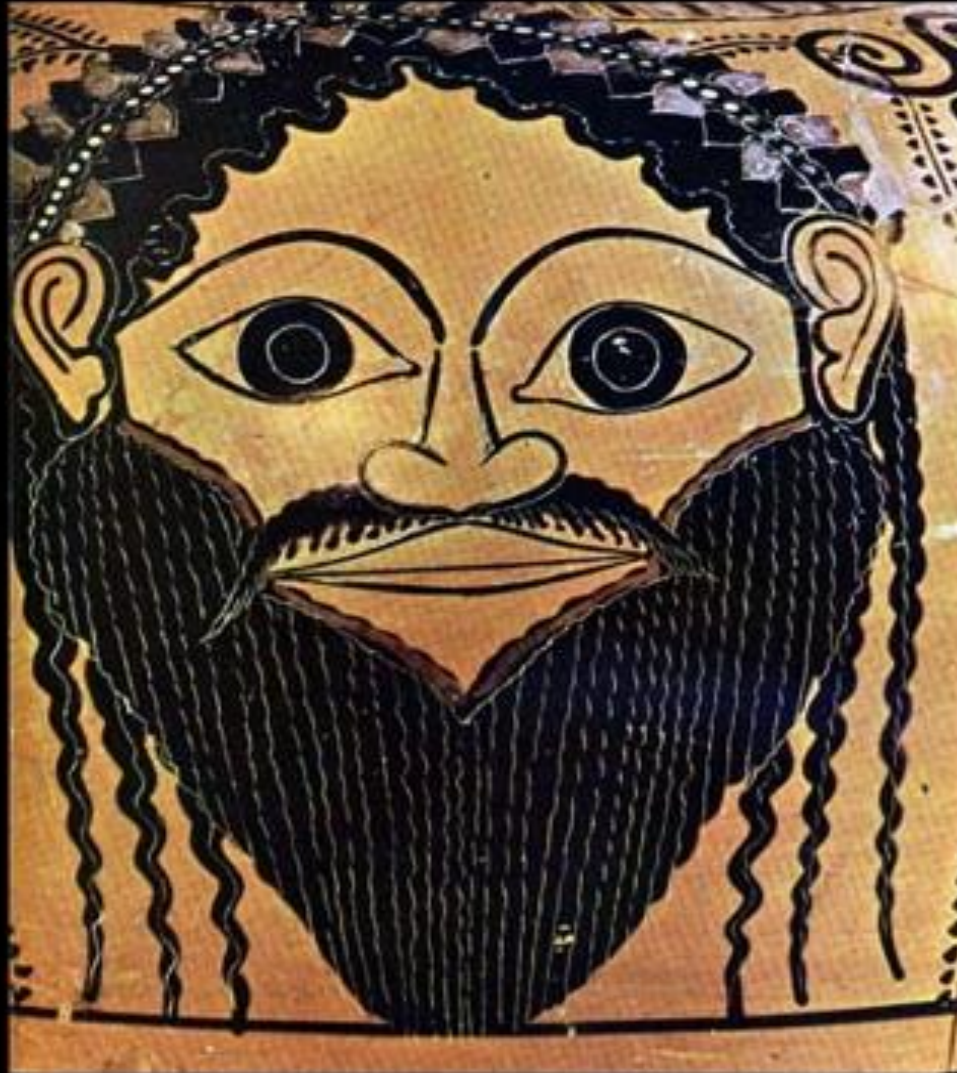

DIONYSOS “TREE-SPIRIT

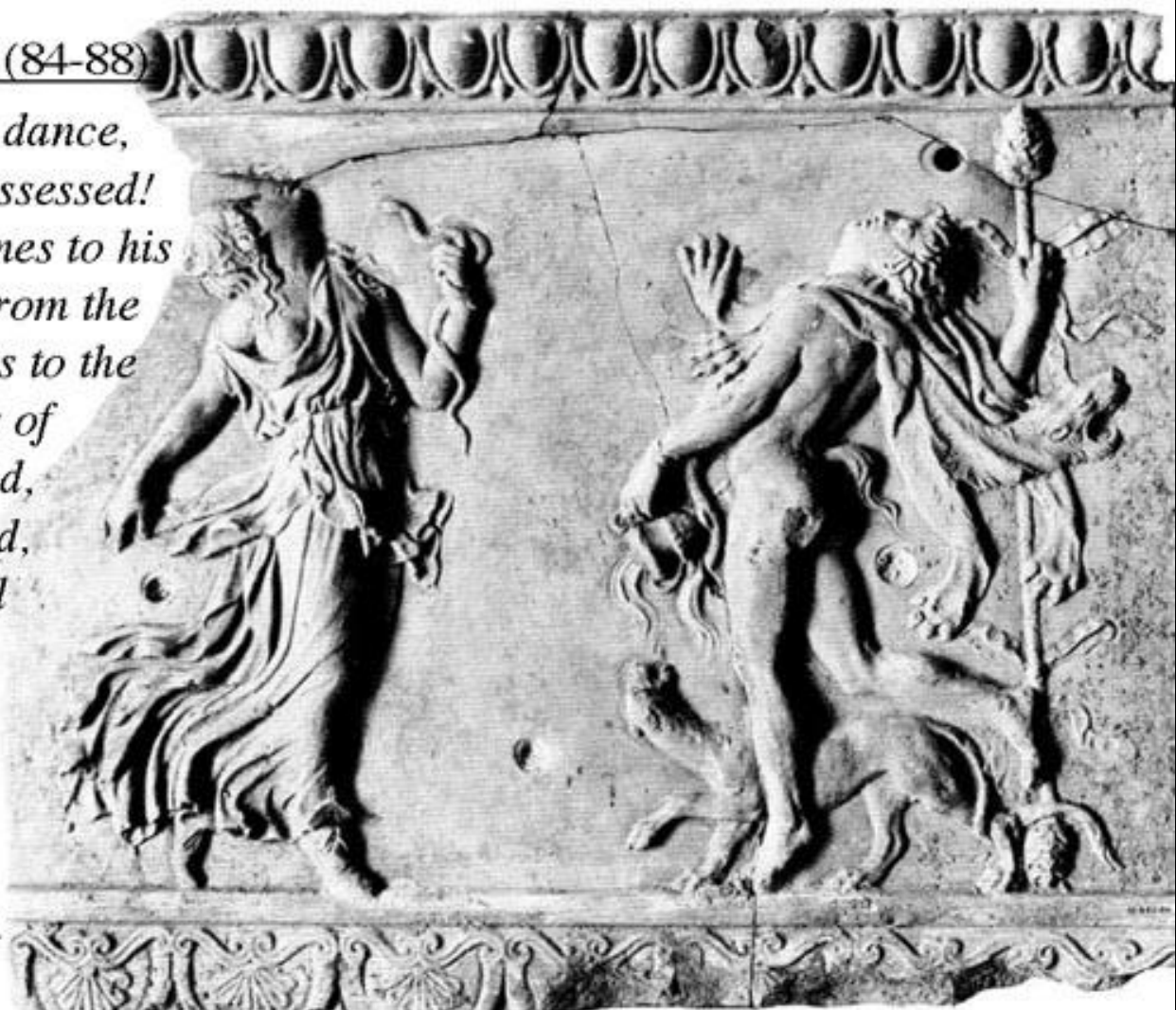
**DIONYSOS = MASKER
VERLIES, VERWISSELEN IDENTITEIT**

Ekstasis uit-treding
enthousiasmos en + theos god-bezeten

The Bacchae (84-88)

*On, on! Run, dance,
Delirious, possessed!
Dionysus comes to his
Own; bring from the
Phrygian hills to the
Broad streets of
Hellas the god,
Child of a god,
Spirit of revel
And rapture,
Dionysus!*

Terra-cotta
relief

from a Roman building. Metropolitan Museum of Art, NY

Dionysos Bakcheus / Meilichos

De Razende en de Zachtaardige

- Leven en Dood: Eros en Thanatos
- Zachtaardig : wijn ontspant de leden
- Eros: “sine Baccho friget Venus”
- Wreeddaardig: vernielen, verscheuren
- Thanatos: brengt waanzin en dood

BACCHANTE MET THYRSOS

EURIPIDES, BACCHANTEN CITAAT

“O happy he! who to his joy is
initiated in heavenly
mysteries and leads a holy
life, joining heart and soul in
Bacchic revelry upon the
hills, purified from every sin;
observing the rites of Cybele,
the mighty mother, and
brandishing the thyrsus, with
ivy-wreathed head, he
worships Dionysus.”

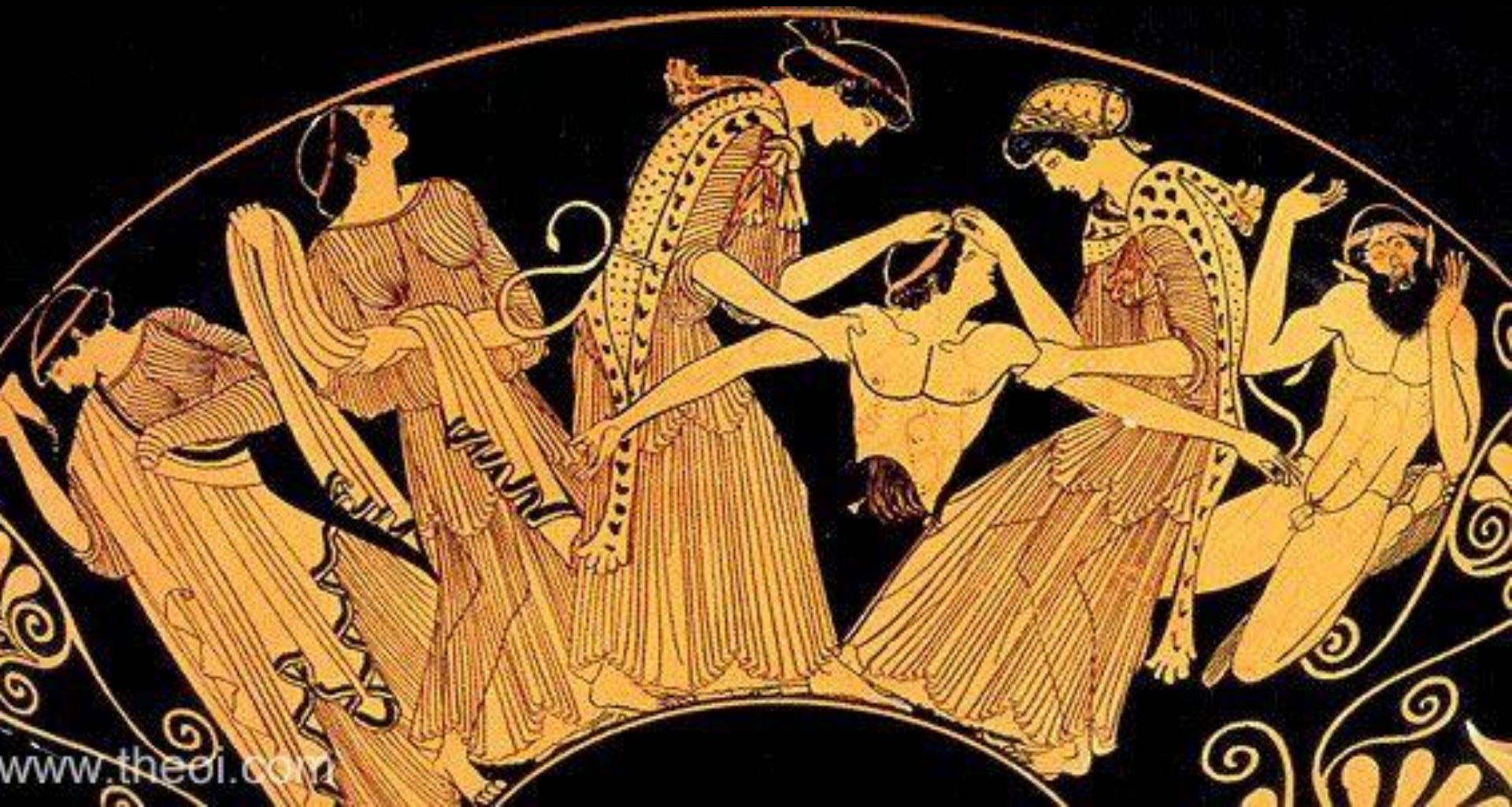

Maenad by Brygos painter, 490 BC. Photo © Maicar Förlag - GML

**DIONYSOS MAINOMENOS
ZELF RAZEND EN MAAKT RAZEND**

Pentheus verwerpt Dionysos Sparagmos / Verscheuring

PENTHEUS VERSCHEURD SPARAGMOS - DIASPARAGMOS

OMOPHAGHIA: ETEN VAN RAUW VLEES
“A BANQUET SWEET OF FLESH UNCOOKED”

BACCHAE, V. 139

KONING LYCURGUS VERWERPT CULTUS VAN DIONYSOS > WAANZIN LYCURGUS DOODT EIGEN FAMILIE

DIONYSOS MAN / VROUW

- Pentheus: “They say there came a stranger hither, a trickster and a sorcerer, from Lydia's land, with golden hair and perfumed locks, the flush of wine upon his face, and in his eyes each grace that Aphrodite gives; by day and night he lingers in our maidens' company on the plea of teaching Bacchic mysteries.”

GRENSERVARING LIMINALITEIT

- GOD / MENS
- MENS / DIER
- CULTUUR / NATUUR TRAGEDIE / OMOFAGIE
- WELDOEND / VERNIETIGEND
- MAN / VROUW
- GRIEKS / BARBAARS
- LAATSTE GOD / OUDSTE GOD
- JONG / OUD
- ZELF / ANDER

Publieke Cultus Mysterie cultus

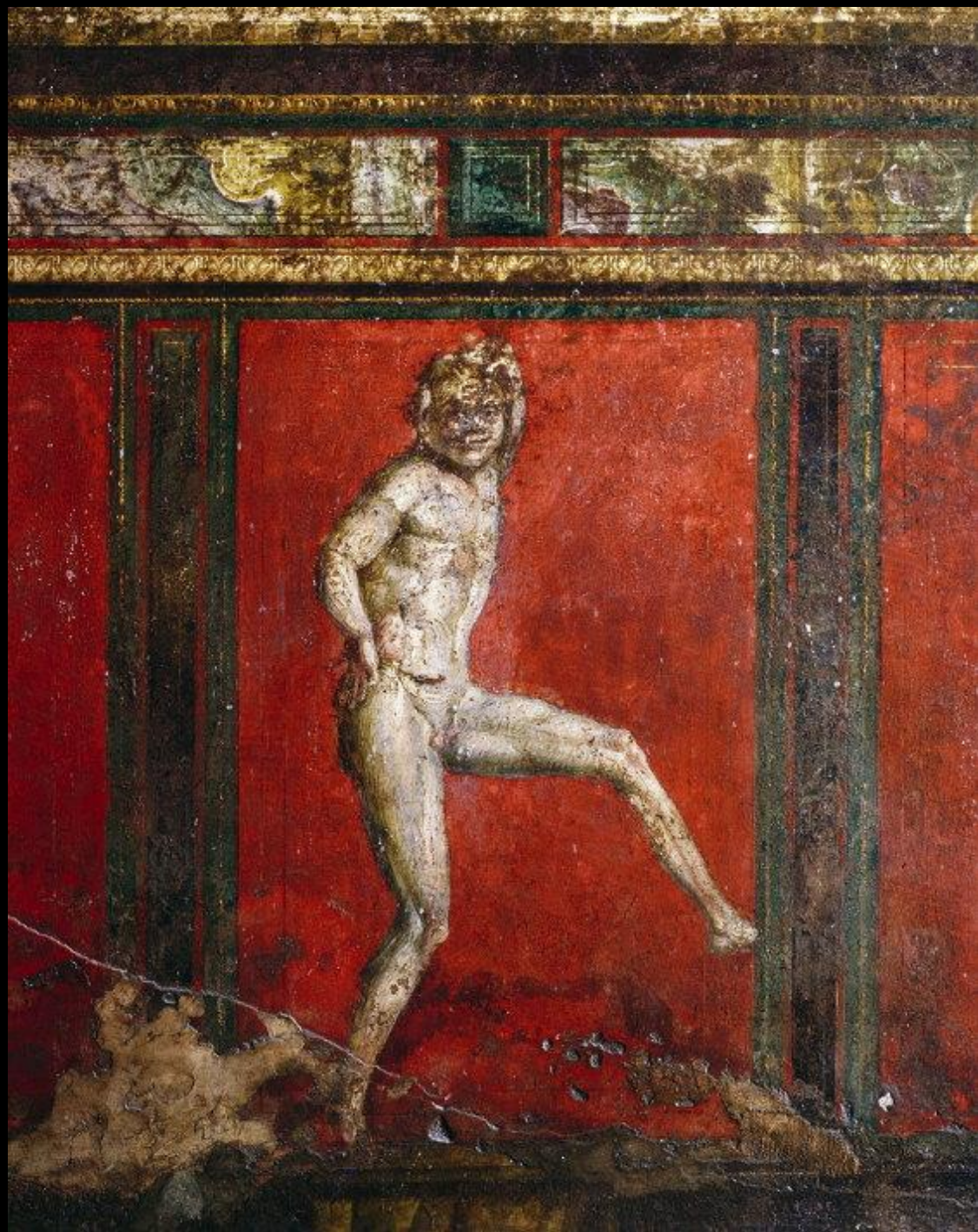
Wan : Kaf van Koren scheiden Zuiveren – ook “wieg”

Villa “Item” V. dei Misteri, Pompei

Casa della Farnesina

Bacchisch Symbolisme Romeinse Sarcophagen

GEBOORTE DIONYSOS ZAGREUS (GROTE JAGER)

Dionysos Zagreus in Orfisme

- Titanen (krachten van het kwade) doden en eten deel op van Dionysos (sparagmos / omophagie)
- Athena kan hart van Dionysos redden
- Apollo begraaft het hart nabij Delphi
 - (orakel zowel aan Apollo als Dionysos gewijd)
- Zeus wekt Dionysos opnieuw tot leven : reïncarnatie
- Zeus doodt de Titanen met bliksem
- Menselijke soort ontstaat uit asse:
 - Duistere deel, materiële lichaam = Titanen
 - Goddelijke aspect, onsterfelijke ziel = Dionysus stukjes opgegeten

ΔΙΚΑΙΑΥΟΣ ΕΓΚΑΤΟ ΛΑΛΙΑ
ΑΛΛΑ ΠΙΕΜΟΣ ΚΡΑΤΑΣ ΔΕΙΡΟΝ
ΕΥΙΔΕΙΑ ΔΕΥΗΚΗΤΑΡΙΕΣ
ΤΗΣ ΔΕΣΙΝΑΣ ΔΕΣΤΑΣ ΗΟΚΕΙΝ
ΚΑΙ ΟΥΚΑΤΟ ΑΣΤΕΡΟΕΝΤΟΝ
ΑΤΑΡΕΙΟΙΤΕΜΟΣ ΟΥΡΑΝΟΝ

ORHEUS: APOLLO EN DE NATUUR

DOOD VAN ORPHEUS DOOR BACCHAE

GUSTAVE MOREAU (1826-1898)
DOOD VAN ORPHEUS
HOOFD EN LIER

Friedrich Nietzsche (1844-1900)

